

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **DPÚK a.s.**, se sídlem Lumiérů 181/41, Praha 5, zast. JUDr. Ivou Berkovou, advokátkou se sídlem Na Doubkové 1281/2, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 525/15, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 6. 2017, č. j. MF-28280/2016/1203-7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 8. 2017, č. j. 5 Af 34/2017 - 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobkyni **se vrací** soudní poplatek za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**, který jí bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám její zástupkyně JUDr. Ivy Berkové, advokátky se sídlem Na Doubkové 1281/2, Praha 5.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Včas podanou kasační stížností žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla shora označené usnesení, jímž Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) postoupil Krajskému soudu v Ústí nad Labem věc vedenou před městským soudem pod sp. zn. 5 Af 34/2017.

[2] Městský soud ve svém usnesení uvedl, že žaloba směřuje proti rozhodnutí žalovaného, kterým byla dle § 105 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), prohlášena nicotnost rozhodnutí Krajského

úřadu Ústeckého kraje ze dne 12. 5. 2016, č. j. 2543/EK/2016. Městský soud vyšel z toho, že rozhodnutí v prvním stupni ve věci vydal Krajský úřad Ústeckého kraje, jehož sídlo je v Ústí nad Labem, a proto je k projednání žaloby místně příslušný Krajský soud v Ústí nad Labem dle § 7 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů. Tomuto soudu proto věc postoupil jako místně příslušnému.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] V kasační stížnosti stěžovatelka namítla, že rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje bylo prohlášeno nicotným. Na nicotné rozhodnutí se hledí jako by nebylo nikdy vydáno, proto nemůže mít vliv ani na určení místní příslušnosti soudu dle § 7 odst. 2 s. ř. s. Rozhodnutí žalovaného o prohlášení nicotnosti rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje bylo vydáno z moci úřední. Jde o jediné prvoinstanční rozhodnutí vydané v dané věci a místní příslušnost soudu by měla být určena dle sídla Ministerstva financí, které je vydalo.

[4] Rozhodnutí o prohlášení nicotnosti nepředstavuje rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí, které bylo prohlášeno nicotným. Předmětem soudního přezkumu je pouze rozhodnutí o prohlášení nicotnosti, jež je jediným existujícím rozhodnutím v dané věci. Místní příslušnost soudu proto musí být určena podle sídla orgánu, který vydal rozhodnutí o prohlášení nicotnosti. Tímto správním orgánem je Ministerstvo financí se sídlem v Praze, místně příslušným má proto být městský soud.

[5] Stěžovatelka navrhla, aby napadené usnesení Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti poukázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2014, č. j. Nad 185/2014 – 26 (dostupného z www.nssoud.cz), kde byla řešena obdobná otázka. Nejvyšší správní soud zde uvedl, že „*v řízení o žalobě proti rozhodnutí o prohlášení nicotnosti (§ 77, 78 správního řádu) je podle § 7 odst. 2 s. ř. s. místně příslušným ten krajský soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který v předcházejícím správním řízení, z něhož nicotné rozhodnutí vzešlo, vydal rozhodnutí v prvním stupni.*“

[7] Žalovaný se tak plně ztotožnil s napadeným usnesením a konstatoval, že místně příslušným k projednání žaloby je Krajský soud v Ústí nad Labem, jelikož v jeho obvodu je sídlo orgánu, který vydal rozhodnutí, jež bylo následně prohlášeno za nicotné. Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelka je v řízení o kasační stížnosti zastoupena advokátkou. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zároveň zkoumal,

zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] Dle § 7 odst. 2, věty první, s. ř. s. platí: „*Nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.*“

[10] Stěžovatelka ve své argumentaci nahlíží na rozhodnutí, které bylo následně prohlášeno nicotným a na jemu předcházející řízení, značně odděleně od řízení a rozhodnutí, jímž byla prohlášena nicotnost. Takový náhled však Nejvyšší správní soud nepovažuje za příléhavý, a to s ohledem na důvody, které vyslovil v bodech [9] a [10] usnesení ze dne 28. 5. 2014, č. j. Nad 185/2014 - 26, jež se týkalo určení místně příslušného soudu k projednání žaloby proti rozhodnutí, jímž byla prohlášena nicotnost správního rozhodnutí dle § 78 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). V nynější věci byla nicotnost rozhodnutí prohlášena dle § 105 daňového řádu, to však pro úvahu Nejvyššího správního soudu nehraje podstatou roli.

[11] Jak dle § 78 správního řádu, tak dle § 105 daňového řádu se nicotnost rozhodnutí zjišťuje a prohlašuje z úřední povinnosti. V obou případech je řízení o prohlášení nicotnosti úzce spjato s řízením, v němž bylo nicotné rozhodnutí vydáno. Účelem prohlášení nicotnosti je náprava vadného stavu, k němuž v předcházejícím správním řízení došlo, a odstranění rozhodnutí, které vůbec nemělo být vydáno, nebylo-li dosud odstraněno. Řízení o prohlášení nicotnosti lze vnímat v úzké návaznosti na řízení, v němž bylo nicotné rozhodnutí vydáno, neboť jeho smyslem je odstranit nedostatky, k nimž v předcházejícím řízení došlo. Nemělo by žádné smyslu vést řízení o prohlášení nicotnosti, pokud by vůbec nedošlo k faktickému vydání rozhodnutí, u nějž se posuzuje, zda je nicotné.

[12] Souvislost řízení o prohlášení nicotnosti s původním řízením je zřejmá také v tom, že nadřízený správní orgán, který nicotnost zjišťuje, rozhoduje na podkladě spisového materiálu z předcházejícího správního řízení. V řízení o prohlášení nicotnosti se zkoumá předchozí rozhodnutí z pohledu, zda je stiženou vadou v podobě nicotnosti.

[13] S ohledem na úzkou souvislost původního řízení a v něm vydaného rozhodnutí na jedné straně a řízení o prohlášení nicotnosti na straně druhé, je za orgán, který vydal rozhodnutí v prvním stupni ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s., nutno považovat ten orgán, který vydal rozhodnutí, jež bylo následně dle § 105 daňového řádu prohlášeno nicotným. Na úzké provázanosti řízení o prohlášení nicotnosti a předešlého řízení, jehož výsledkem bylo nicotné rozhodnutí, nic nemění ani to, že na nicotné rozhodnutí je třeba z hlediska jeho účinků hledět jako na neexistující.

[14] Současně lze zmínit, že § 7 odst. 2 s. ř. s. byl s účinností od 1. 1. 2012 dotčen novelizací zákonem č. 303/2011 Sb. Do 31. 12. 2011 se místní příslušnost soudů ve správním soudnictví odvíjela dle § 7 odst. 2 s. ř. s. od sídla správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v posledním stupni, nikoli v prvním stupni, jak je tomu od 1. 1. 2012. Důvodem ke změně zákonné úpravy byl zájem na rovnoměrnějším rozprostření žalob u krajských soudů napříč republikou a odbřemenění městského soudu, v jehož obvodu (tj. v Praze) sídlí valná většina ústředních orgánů státní správy (viz důvodová zpráva k zákonu

č. 303/2011 Sb., dostupná na stránkách Poslanecké sněmovny na adrese www.psp.cz). Názor, který stěžovatelka v kasační stížnosti razí, směřuje proti smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s. po novelizaci, jelikož by vedl k rozmnožení počtu žalob, v nichž by se místní příslušnost měla odvíjet od sídla ústředního orgánu státní správy (zde Ministerstva financí). I z tohoto důvodu nelze se stěžovatelčiným náhledem souhlasit.

[15] Nejvyšší správní soud proto shledal, že orgánem, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s., je v případě žaloby proti rozhodnutí o prohlášení nicotnosti dle § 105 daňového řádu ten orgán, který vydal rozhodnutí, které bylo žalobou napadeným rozhodnutím prohlášeno nicotným. V nynější věci žalovaný svým rozhodnutím prohlásil za nicotné rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, na který je tak třeba nahlížet jako na orgán prvního stupně ve smyslu § 7 odst. 2 s. ř. s. Krajský úřad Ústeckého kraje sídlí v Ústí nad Labem, tj. obvodu Krajského soudu v Ústí nad Labem, který je tak místně příslušný k projednání žaloby.

V. Závěr a náklady řízení

[16] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání, jelikož § 109 odst. 2 s. ř. s. takový postup předpokládá.

[17] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v soudním řízení úspěch neměla, proto dle uvedených ustanovení nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení náklady, které by překračovaly jeho běžnou úřední činnost.

[18] Výrokem III. Nejvyšší správní soud rozhodl o vrácení soudního poplatku za kasační stížnost, jelikož byl vybrán na základě nesprávné výzvy soudu. Usnesení dle § 7 odst. 5 s. ř. s. o postoupení věci místně příslušnému soudu představuje úkon učiněný v probíhajícím řízení o žalobě, které slouží k zajištění podmínek řízení. Řízení o samotné žalobě je zpoplatněno. Řízení o kasační stížnosti proti usnesení o postoupení věci místně příslušnému soudu nevybočuje z vymezeného rámce, jehož výsledkem není nic jiného než rozhodnutí o procesní otázce podstatné pro žalobní řízení, které i v době rozhodování Nejvyššího správního soudu stále běží. Lze tak dospět k závěru, že řízení o kasační stížnosti proti usnesení o postoupení věci místně příslušnému soudu nepodléhá soudnímu poplatku, a to na základě obdobných úvah, které rozšířený senát v bodě 27) usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, publikovaném pod č. 3271/2015 Sb. NSS, učinil k řízení o kasační stížnosti proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků. V tomto usnesení rozšířený senát shledal, že stěžovatel má povinnost zaplatit soudní poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož vydání je spojeno s poplatkovou povinností. Nyní napadeným usnesením městského soudu nebylo rozhodnuto o věci samé (o žalobě) a ani o žádném návrhu, jehož vydání je spojeno s poplatkovou povinností.

[19] Soudní poplatek za kasační stížnost tak stěžovatelka zaplatila na základě nesprávné výzvy soudu, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl o jeho vrácení na základě § 10 odst. 2

zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. Třicetidenní lhůta k vrácení byla stanovena na základě § 10a odst. 1 daného zákona.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. října 2017

JUDr. Radan Malík
předseda senátu